

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къыдэкы

№ 120 (22090)

2020-рэ ильэс

Гъубдж

БЭДЗЭОГЬУМ и 14

ОСЭ Гъэнэфагъэ ИИЭП

къыхетыутыгъэхэр ыкы
нэмикі къэбархэр

тисайт ижъугъотэштых

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээст

Нэбгырэ 600-м ехъумэ ушэтыхнхэр атыгъэх

Гурыт еджаплэр къэзыухырэмэ бэдзэогъум и 13-м зыкI
къэралыгъо ушэтыниту атыгъ. Нэбгырэ 279-у физикэр
къыхээзыхыгъэхэм янахыбэм профильнэ хисапыр ыпэкI
атыгъагъ. Гуманитар сэнэххатхэм ящыэнныгъэ языпхын
гухэль зиIе нэбгырэ 388-мэ тарихымкIэ ушэтыны
атынэу тыраубытагъ.

— ЗыкI къэралыгъо ушэтыхнхэр зы-
щатыщхэ пункти 9 агъэнэфагъ. Аш
даклоу, республикэм ит районхэм ыкы
Адыгэхъялэ аашашыгъэ пункти 6-мэ
физикири тарихыри ааштын алъэкъышт.
Мыекъуапэ тарихыри зыщатыщт пун-
ктитлэрэ физикэмкIэ зирэ щылэштых,
— къышауагъ АР-м гъесэнныгъэмрэ
шылэштыхэрэ и Министерствэ.

Шъугу къэтэгъэкъыжы, предметитгум-
ки ушэтыхнхэр сыхъатищыре такъикъ
55-рэ зэрэклорэр. Сэкъатныгъэ зиIэ
кIэлэеджаклохэм сыхъатыре ныкьорэ
афыхагъахъо. ФизикэмкIэ ушэтыны
линейкэ, калькулятор аштэн фитыныгъэ
кIэлэеджаклохэм яI.

Гъонэжъыкъо
Сэтэнай.

ІофшIэнхэр гъунэм рафылIагъэх

Лъепкъ проектэу «Культурэм» къышыдэлъытагъэхэм ягъэцэкIэн пае аштэгъэ шъольыр проектэу «Культурная среда»
зыфиорэм къыдыхэлъытагъэу станицэу Джаджэм культурэм и Унэу дэтыр (лъепкъ культурэм игупчэу хахъэрэр
зычIэтыр) агъэцэкIэжы. 1953-рэ ильесыр ары зашыгъагъэр, аш фэдэ ІофшIэнхэр бэшIагъэу ишыкIэгъагъэх.

ПстэумкIи сомэ миллион 19,9-рэ
пэуагъехъанэу агъэнэфагъ. Аш щыщэу
сомэ миллион 17,8-рэ федеральнэ бюд-
жетым къыхэхыгъ, сомэ мини 180-рэ
республика ахъщ, миллиониттур муни-
ципалитетым хильхагъ.

ГъэцэкIэжыын ІофшIэнхэм япроцент
90-рэ рапшылIэгъяхъ. Унэм ышъхъэ,
зэрагъэфэбэшт системэр, электриче-
ствэм икlyапIэхэр, псыкъечъехыпIэхэр
зэблахуугъэх, джэхашъохэр, дэпкъхэр
ыкы итеплэ агъэкIэжыгъэх. Шы-

шхъэум и 1-м нэс пстэури аухын
гухэль яI.

АР-м культурэмкIэ и Министерствэ
къызэршыуагъэмкIэ, Гупчэу агъэ-
цэкIэжырэм лъепкъ творчествэм икру-
жок 13-мэ Іоф щашI, ахэм ашыщэу

7-мэ кIэлэцыкIухэм зашагъасэ. Джащ
фэдэу цыфхэм яшюоньоныгъэкIэ объ-
единении 6-у щызэхашагъэм щыщэу Ѣыр
кIэлэцыкIухэм апай.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Гупчэхэри къызэуахыжьыгъэх

Зэпахырэ узэу дунаир зэлзызыкүгъэм ыпкъ къикыкъэ Адыгеир зытхэгъэгъэ режим гъэнэфагъэр зыщтырахыжырэ яшэнэрэ чэзыум бэдээгүйм и 10-м хэхьагъ.

Аш къыдыхэлъятахъэу щэпэ-гъэпсэфыпэ гупчэхшоу «МЕГА Адыгэя-Кубань» зыфиорэр бэдээгүйм и 11-м къызэуахыжьыгъ, и 13-м аш хэхьэрэ комплексэу «ИКЕА»-м илофшэн ригъэжъэжьыгъ.

Гупчэхэм санитарнэ шапхъэу афагъэнэфагъэхэр ащаацэкленхэр шлоки зимиыэ тофуу ѿйт. «МЕГА Адыгэя-Кубань» зыфиорэм интернет социальне нэклубгъохэм къызэрашитхыгъэмкэ, хбээ органхэм къызэралуагъэм тетэу, цыфуу къичахъэхэрэми, Ѣылажъэхэрэми шапхъэхэр

агъэцэкленхэмкэ ищыкъэгъэ постури агъэпсыгъ. Къызэралуагъэмкэ, кілэццыкъу джэгупэхэм, ным ыкъи кілэццыкъум апае комнэтхэм джыри тоф ашлэрэп, «ИКЕА»-м хэт шхаплэхэмрэ джэгупэхэмрэ къызэуахыжыгъэхэп.

Мыш дэжым АР-м и Лышхъэе ипресс-кульякуу къызэрэшхагъэшыгъэмкэ, джэгупэхэм тоф ашлэн е гъэпсэфыгъо уахтэр зэхажэн фимытхэу ѿйт, ау гъунэпкъе гъэнэфагъэхэр яэх. Зы уахтэм цыфуу зэдчылагъэхъащхэм процент 50-м нахыбэ зэльяубыты хууцтэп.

«ЭкоЦентрэм» къеты

Щынэгъончъэнхэм пае

Мафэ къес автомашинэ 60-мэ Адыгэим пыдзэфэ пытэхэр къыщаугъоих. Ахэр региональнэ операторым мэфиши тешэ къес дезинфекции ешых.

— Хэкъыр зэрэзетщэрэ транспортным игъэкъэбзэн ыкъи дезинфекции шыгъэнным лъэшэу тайнаа тет, — къыуагъ ООО-у

«ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шьюльыр къутамэ ишащэу Алыбэрд Налбый. — Аш ищыкъэгъэ оборудованиеиер Мыекъопэ, Тэхъу-

тэмыкъое районхэм аштииэ базэхэм аштидьэуцугъ. Санитарнэ шапхъэхэм къадыхэлъятахъэгъэ тофхъабзэхэр аш фэгъэзэгъэ организацием зээзэйнынгъэу дэтшыгъэм тетэу арешыллэх. Зэпахырэ узхэм замыушомбгъуным фытегъэпсихъэгъэ тофхъабзэхэр непэ анахъэу гъецкъэгъэн фаехэм аштыых.

Шыгу къэтэгъэхъы, хэкъыр зэрэуащиэрэм ыльэнхыкъокэ учрээ зилэр мы телефонымкъе къитеон ылъэкъыщт: 8-962-868-14-62.

Офисхэм цыфхэррагъэблагъэх

Бэдээгүйм и 9-м ООО-у «ЭкоЦентрэм» иофисхэм нахын пэрэм фэдэу цыфхэррагъэблэгъэнхуу рагъэхъэжъыгъ.

Роспотребнадзорым санитарнэ шапхъэу къыгъэнэфагъэхэр

агъэцакъээ ахэм тоф ашлэх. Игъорыгъо жы къабзэр къачлагъахъ, вирусым ушызыуухумэрэ веществовохэмкэ къатхъакъых, члаутхэх. Офисхэм къяблагъэхэрэм маскэ аулъяныр шлоки зимиыэ тоф, чэзыум хэтхэм метрэрэ ныкъорэ азыфагу илъяним пае афагъэнэфагъэм текъихэ хууцтэп.

Пэлдэгъэ шыкъиэхэу тетэуи зафэжъууцээн шульякъыщт.

Телефонхэр электроннэ почтэм ижүүгъотэштых. Мары аш иадресыр: <https://adygeya.clean-rf.ru>. Офисхэр эздэшыгъэхэр: Мыекъуапэкэ урамэу Пионерскэр, 297-рэ, поселкэу Яблоновскэмкэ, урамэу Школьнэр 10/1, Адыгэкаланэкэ, урамэу Советскэр 2В.

ООО-у «ЭкоЦентрэм» и Адыгэ шольыр къутамэ ипресс-кульякуу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ 2020-рэ ильэсүм мэкъуогъум и 16-м ышыгъэ Указэу N 81-р зытетэу «Ильэси 3-м къыщегъэжъагъэу ильэси 7-м нэс зыныбжъ къэлэццыкъум пае мазэ къес къаратырэ ахъщэ Ипилэгъур зэрагъэнафэрэм ехъыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихбэзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр фэшыгъэнхэу: N 6) мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1. Адыгэ Республикэм и Лышхъэ 2020-рэ ильэсүм мэкъуогъум и 16-м ышыгъэ Указэу N 81-р зытетэу «Ильэси 3-м къыщегъэжъагъэу ильэси 7-м нэс зыныбжъ къэлэццыкъум пае мазэ къес къаратырэ ахъщэ Ипилэгъур зэрагъэнафэрэм ехъыллагъ» зыфиорэм (Адыгэ Республикэм ихбэзэгъэуцугъэ зэхэуягъэхэр фэшыгъэнхэу: N 6) мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэу:

1) пэублэр мыш тетэу къэтэгъэнхэу:
«Федеральнэ законэу «Къэралыгъо, муниципальнэ фэло-фашихэр зэрагъэцакъэхэрэм ехъыллагъ» зыфиорэм диштэу, Урысые Федерацием и Президент 2020-рэ ильэсүм гъэтхапэм и 20-м ышыгъэ Указэу

N 199-р зытетэу «Къэлэццыкъухэр зэрэс унагъохэм къэралыгъо Ипилэгъу ягъэгъотыгъэнхэмкэ тофхъабзэхэшэхэм яхъыллагъ» зыфиорэр гъэцкъэгъэнхэм, коронавирусым зимиушомбгъунымкэ ищыкъэгъэ амалхэр зехъэгъэнхэм атгээпсихъагъэу унашьо сэшьи:

2) а 1-рэ пунктым хэт гущылэхэу «2020-рэ ильэсүм тигъэгъазэм и 31-м нэс» зыфиохэрэм ауж гущылэхэу «къыыхууцугъэ» зыфиорэр хэгъэхъогъэнхэу;

3) а 1.1-рэ пунктыр хэгъэхъогъэнхэу ыкъи ар мыш тетэу къэтэгъэнхэу:

«1.1. Ильэси 3-м къыщегъэжъагъэу ильэси 7-м нэс зыныбжъ къэлэццыкъум пае мазэ къес ахъщэ Ипилэгъур къазэраратыщ Шыкъиэ Адыгэ Республикэм и Лышхъэ 2020-рэ ильэсүм мэлъялфэгъум и 8-м ышыгъэ Указэу N 43-р зытетэу «Ильэси 3-м къыщегъэжъагъэу ильэси 7-м нэс зыныбжъ къэлэццыкъум пае мазэ къес ахъщэ Ипилэгъур къазэраратырэ Шыкъиэ ехъыллагъ» зыфиорэмкэ аухэсигъэхэрэм ия 14-рэ пункт диштэу учреждением (къутамэу) къылэхъэгъээ документхэр

(къэбархэр) ялэубытылэу Урысые Федерацием игражданхэр мы Указым иа 1-рэ пункт зигугъу къымышыхэрэм 2020-рэ ильэсүм тигъэгъазэм и 31-м нэс ахъщэ Ипилэгъур афагъэнэфэнэу ежхэм а доументхэр (къэбархэр) къарамыхыллагъэхэмий.»;

4) я 2-рэ пунктым хэт гущылэхэу «а 1-рэ пункт» зыфиохэрэр гущылэхэу «а 1-рэ, а 1.1-рэ пунктыр» зыфиохэрэмкэ зэблэхъууцугъэнхэу.

2. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы Указым къуачэ иэ мэхъу, правэм ыльэнхыкъокэ зэфыштыкъээу 2020-рэ ильэсүм жъонигъуакъэм и 20-м къыщегъэжъагъэу азыфагу иль хууцхэм альээсэы.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ
Къумпыйл Мурат
къ. Мыекъуапэ, бэдээгүйм и 10, 2020-рэ ильэс
N 96

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ заулэмэ зэхъокыныгъэхэр афэхъугъэх

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ N 95-рэ зытет Указэ «Коронавирусын земигъэушьомбгүйгээнэм тегээпсиха гъэу Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ заулэмэ, аш и Указхэм яположение заулэмэ куачэ ямыгъэжье лыштэгъэнэм, Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указ заулэмэ зэхъокыныгъэхэр афэшыгъэнхэм яхыллаг» зыфиорэр бэдзэогъум и 9-м ыштагь. Гүнэлкэе гъэнэфагъэхэм ашыщхэр зыщтырахъжхэр ящэнэрэ чэзыум республикэр зэрэхахъэрэр аш итхагь.

Ыпшьэкэ зыцэ къетгэгэ Указымкэ Адыгэ Республикэм и Лышхъэ 2020-рэ ильэсэм гъэтхапэм и 16-м ышыгъэ Указэ N 26-рэ зытетэм, гъэтхапэм и 18-м ышыгъэ Указэ N 27-рэ зытетэм, мэлъялфгэгъум и 10-м ышыгъэ Указэ N 45-рэ зытетэм зэхъокыныгъэхэр афашыгъэх. Анахьэу ахэр зыфэгъэхьы-

гъэхэр Адыгэир ящэнэрэ чэзыум зыщыхахъэрэм шэлхэе гъэнэфагъэху зеригъозэнхэ фаехэр ары. Гүшгээм пае, спорт, культурнэ, нэмыхи юфтихъабзэхэр жыс къабзэм щизэхашэн залъэкыщтыр нэбгырэ 50-м нахьыбэ ахэм ахэмьлажхэмэ, социальнэ дистанциер кыдалытэмэ, зызераухумэжхырэ пкыгъохэр кызфагъэфедэхэмэ ары нылэп. Зыгъэпсэфыпгэхэр, кілэцыкы джэгупгэхэр, кинотеатрэхэр кызызэзуахъжыщхэр ахэм ачлафэрэм ызыныкто нахь къямыкыпгээнхэмкэ амалхэр зэрэххэх зыхьукэ ары. Фитнес-гупчэхэми, нэмыхи спорт организацихэмэ джащ фэдэз нылэп къялыпн фаэр. Указын зэритымкэ, спортымкэ занятихэм ахэлажхэрэр нэбгырэ тюкынм къеху хүщтэп. Джащ фэдэу шышхъэлүү ахэм якыззухыжынкэ унашь зыштэххэр.

Зыныбжж ильэс 65-м шхъадэкыгъэхэмрэ хэужжыныхъэгэе уз зиэхэмрэ 2020-рэ ильэсэм гъэтхапэм и 30-м

тысыпгээ илэм ипроценти 10 нахь цыифхэм зэлъямубыты зыхьукэ. Цыифхэр кафехэм ыкы общественнэ гъэшхэнэм пыль нэмыхи организацихэм клонхэ альэкыщт, ау ланхэм азыфагу метрэ 1,5 — 2 дэлтын фае. Сатыу гупчэхэм ашыгэ фудкортхэмкэ а шэлхэе дэдэхэр агъэфедэштых. Общественнэ гъэшхэнхэмкэ организацихэм калян ашешхэх мыхьунэу Указым итхагь.

Социальнэ дистанциер амынкью ыкы маскэхэр ауль зыхьукэ, нэбгырэ 50-м нахьыбэ зыхэмылэжхэр юфтихъабзэхэр зэхашэн, кілэцыкы ыгыпгэхэм юф ашын альэкынен зэхъокыныгъэхэм къащыдэлхытагь. Ау муниципалитетхэр ары ахэм якыззухыжынкэ унашь зыштэххэр.

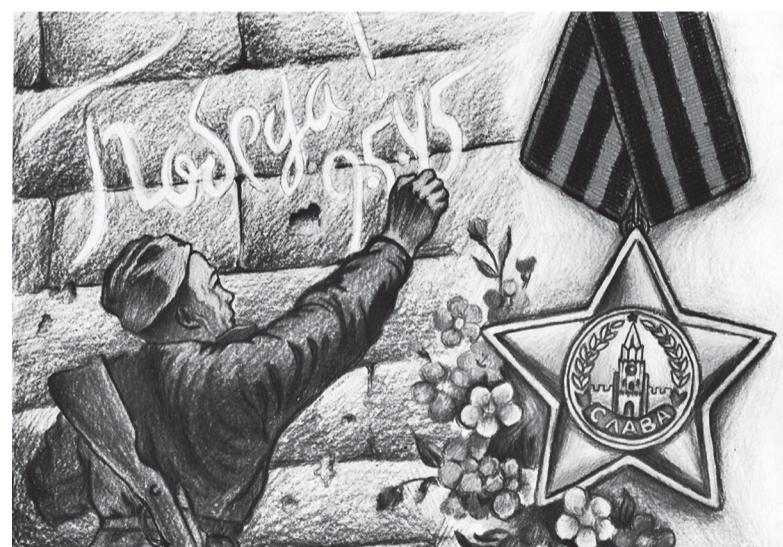
Зыныбжж ильэс 65-м шхъадэкыгъэхэмрэ хэужжыныхъэгэе уз зиэхэмрэ 2020-рэ ильэсэм гъэтхапэм и 30-м

къщегжэжжэхэу шышхъэлүү и 9-м нэс яунхэм арсынхэ фае Указым итхагь. Джащ фэдэу мыш пашхэм иго щафальгэхэ зэлкэхэр, зэхэсигъохэр, цыифхэр жууцэхэ зыхэлэжхэр нэмыхи юфтихъабзэхэр онлайн амалхэмкэ зэхашэнхэу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ и Указхэм N 41-р, N 42-р зытетхэм, N 50-р зытетым ия 2-рэ пункт, N 54-р зытетым ия 5-рэ пункт ия 1-рэ подпункт, ия 2-рэ подпункт иабзацэ «д»-м, N 61-р зытетым ия 1-рэ пункт ия 3-рэ подпункт иабзацэ «в»-м, N 62-р зытетым, N 66-р зытетым ия 1-рэ пункт ия 2-рэ подпункт, N 72-р зытетым ия 1-рэ пункт ия 2-рэ подпункт, N 77-р зытетым ия 1-рэ пункт ия 2-рэ подпункт, N 86-р зытетым ия 1-рэ пункт ия 2-рэ подпункт куачэ ямыгъэжье лыштэгъэнэу Указым ия 2-рэ пункт итхагь.

Зэфэхьысыжхэмрэ пшъэрыльыкгэхэмрэ

АР-м и Къэралыгъ Совет — Хасэм идепутатхэм ягукецкэ Хэгъэгү зэошхор заухыгъэр ильэс 55-рэ зыщыхуугъэм фондэу «Теклоныгъ» зыфиорэр зэхашагь. Нэужум, 2007-рэ ильэсэм АР-м иветранхэм я Совет аш кіещакло фэхьу.

Уставымкэ пшъэрыль шхъяа иээр заом иветранхэм, аш хэкіодагъэхэм яунагъохэм, фэгъэктэнхэр зиэ пстэухэм иэпилэгэу аэлгэгэхъаныр ары. Хэгъэгү зэошхор исаугтэхэм, къэхалъэхэм гъэцкэлжынхэр арашылгэнхэр ишшэрильхэм ахэхье.

Мыгъэ Фондым анахьэу ынаа зытиригъэгэхъэр Хэгъэгү зэошхор заухыгъэр ильэс 75-рэ зэрэхуугъэм ихэгъэунэфыкын ары. Мыр республикэм зэрифэшьашаа щизэхэгъээнэм АР-м и Лышхъэ Күмпил Мурат ынаа тиригъэгэхъ.

АР-м и Лышхъэ и Администрации, муниципалнэ образованихэм ящахэм Фондым шүшгэш мыйлку къиханым фэши юфшэнышхэ зэшшуахыгъ. Организации, предприятие зэфэшхъафхэм письмэ 500-м ехъу

Фондым афигъэхыгъ. Аш ишшэгээ сомэ миллионы 8,7-рэ аугоийг.

Фондым ипащхэм ацэлкэ АР-м иминистерствэхэм ыкы ведомствэхэм, Къэралыгъ Совет — Хасэм идепутатхэм, предпринимателхэм, предприятихэм, мэхмумэш хъызметшлапгэхэм ящахэм шүшгэш ахьщэ Фондым кыфэзитгүүлгээ пстэумы рэзэнэгъэ гүүгэхэр агаьхьох.

Анахьэу къыхэдгэхъэти штодигъор бюджет организациихэм яофышэхэр ары. Кілээгъаджэхэм, кілэцыкы ыгыпгэхэм, медицинэм иофышэхэм пэжжапгээ ялэр мыбэми, шүшгэш юфтихъабзэхэм къащахъжхэр.

Фондым ыгъэхъазырыгъэ фильмхэр республикэм ит еджапгэхэм, гъэсэнэгъэм иучрежденихэм афагъэхыгъэх.

ащыщх нэмыхи-фашист техаклохэм Адыгэир къазытирахъжыгъэр ильэс 75-рэ зэрэхуугъэр, тарихыр зыпхырыщыгъэ къэгээлгээгъонэу «Год памяти и Славы» зыфиорэр, адигабзэкэ техыгъэу «Теклоныгъэр къэзыхыгъэхэр», нэмыхиХэри.

Тарихыр зыпхырыщыгъэ картинхэр, зээ жъалымыр зыфдагъэр къизыботыкыре та-къикхэр зэрэйт фильмэ 15 Фондым и.

«Тахтамукайский район в ВОВ» зыфиорэр тхылгэу Р.Х. Шаом ытхыгъэр Фондым имылъкукэ къыдахъэгъыжыгъ. Теклоныгъэр къизыдахъыгъэр ильэс 75-рэ зэрэхуугъэм фэш АР-м гъэсэнгъэмрэ шэнэгъэмрэ и Министерствэрэ Фондымрэ зэгъусэхэу зэнэххэу зэхашагь.

«Еджэпгэ музей анахь дэгүү»

зыфиорэр зэнэххэу учреждение 17-мэ зыщауштэгъ. Алерэ чылпэр станицэу Джаджэм дэт гурыт еджапгэу N 4-м ыхыгъ. Ятлонэрэ Каменномостскэ дэтэм фагъэшьошагь, ящэнэрэр Тэхутгэмыкыуае дэт гурыт еджапгэу N 1-м къидыхыгъ. Теклоныгъэр къэзыхыгъэхэм шошэ зэфэшхъаф зиэ дипломхэр аратыгъэх.

Зэнэххэу «Старая фотография» зыфиорэр джырэ ухажтэ макло. Джащ фэдэу первичнэ ветеран организации анахь дэгүүр къиххэгъээнэм фэгъэхыгъэр зэнэххэу апэрэу республикэм щизэхашагь. Аш организацие 12-мэ зыщауштэгъ.

Комиссием зэфэхьысыжхэмрэ зешшыхэ нэуж апэрэ чылпэр

Хъакурынэххэблэ къоджэ псе-уплэм иветран организацияе фагъэшьошагь. Аш ипащэу Заур Стрикачевым сомэ мин 15 хуурэ ахьщэ шүхъафтынрэ дипломрэ ратыгъэх. Ятлонэрэ чылпэр Яблоновскэ ёшыгэ организацием ыхыгъ. Аш ипащэу Наталья Петрунь ахьщэ шүхъафтынэу сомэ мини 10-рэ дипломрэ фагъэшьошагьэх. Псэуплэу Келермесским иветран организациие я 3-рэ хуугъэ ыкы аш ипащэу Николай Грицкевич ахьщэ шүхъафтынэу соми мини 8-рэ дипломрэ ратыгъэх. Джащ фэдэу зэнэххэу хэлэжжагъэхэм зэкхэми дипломхэр ыкы сомэ миниту зырыз афагъэшьошагьэх.

Фондым 2020-рэ ильэсэм сомэ мин 29-рэ зыпэхъэгъээ 1945-эгэу нэбгырэ 18-мэ аригъэгэтигъ. Псэуплэу Еленовскэ щагъэтгэлтигъ Урысэем и Лышхъяау Н.Н. Шевелевым исаугтэгээгъэхъинхэр рашылгэнхэр сомэ мин 65-рэ ытлуптигъ.

Организацием иофшээн та-пэки хэхъоныгъэхэр фишыхээзэ льигъэгэотэшт. Ветеранхэм ясоветхэу Адыгэим итхэм зэгурьоныгъэ адьрилгээ адэлжжэнэу егъенафэ, 1945-эгэу зищыгъэгэ ветеранхэм, ахэм яунагъохэм, фэгъэктэнхэр зиэ цыифхэм яшуагъэ аригъэгынхэр пшъэрыль шхъяа елтыгъ.

Адыгэ республикэ Фондэу «Теклоныгъ» зыфиорэр ипащэу НЭХЭЕ Юр.

АР-м и Парламент

УЛЬЭКЛҮНХЭР НАХЬ МАКІШ ШЫГЬЭНХЭУ

Нэүжүм аш УФ-м и Правительствэ үофшоо дишлагьыкы къэралыгъю ыкы муниципальна ульэкунхэм афээхыгъээ федеральна хэбзэгъэуцугъэм ипроектэ агъэхазырыгъю арьласэ фэхъугъ. Джи УФ-м и Федеральна Зэйлкэ Федерациемкэ и Совет регламентымкэ ёкы парламент үофшоо изэх-

щэнкэ и Комитет субъектхэр къыкхуээзэ законопроектым зыштыгушыиэхэр зэхэсгэхшэх.

Блэктигъэ тхъамафэм иберэскэшко мы Комитетым ишаа итуадээ Светлана Горячевар зыхэлжъэгъю үофхабзэ АР-м и Къэралыгъю Совет — Хасэм щыкыуагь. Парламентым идепу-

татхэм анэмькіеу, къэралыгъю ыкы муниципальна ульэкунхэм афээхээзэе ульэкун органхэм ялтыклохэр аш хэлжкяягъэх.

Владимир Нарожнэм зэхэсгэхъор къызэуихызэ, къэралыгъюм ишаа мы үофшоо къэшакло зэрэфхэхъугъэр, аш инашо гэцэктэгъянэм фэш агъэхазырыгъэ законопроектым хэбзэ органхэр, бизнесым, общественна э обьединенихэм ялтыклохэр зэрэздэйтгушыиэхэр, предложение зэфэшхъафхэр къызэрэхалхъэхэр къыхигъэшыгъ. Ахэм нэүжүм хэбзэхуухъэхэр ахэпльэнхэу аяллагахъэх. Адигеим и Парламент аш фэдэу предложениигл ыгъэхэзьыри УФ-м и Къэралыгъю Думэ ыгъахыгъ.

Джащ фэдэу Къэралыгъю Советын — Хасэм ишаа бизнесым үэпыиэгъу етыгъянэм, үофшоо амал тэрэзхэр иэнхэм АР-м и Лышихыа льешуынаа зэрэгтэй къыкигъэтхыгъ. Бизнесым административнэ пшэрыльзэ тегъяугъэм индекскээ Адигеим ящнэрэ чыпэр ыубытыгъ. Аш къикырээр ульэкло-лынплэкло орга-

УФ-м и Президентэу Владимир Путиним тызыхэт ильэсэм имээзэе мазэ Джэпсалъеу кышыгъэм ульэкун-лынплээн үофшоо нахь макіш шыгъэнхэм, мы лъэнкъомкэ непэ щыиэ актхэр, шъолыр ведомствэхэм янашохэр, шапхъэхэр ыкы письмэхэр кызэтегъэуцогъэнхэм, правовой базэр гэкэжыгъэнхэм иго хуугъеу зэрилтытэрэр кышигъагь. Аш фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэхэм джыри зэ ахэпльэжынхэу инашо кышыгъагь.

нэу республикэм үоф щызышлэхэрэз бизнесым иягъэ зэрэмыгъэхэрэ ары.

— Республикэм ихэбээз гэцэктэгкло органхэм, муниципальна образованиехэм, бизнесым илтыклохэм, общественна организацием зэпэблагъэу үоф зэрэздашаэрэз ишуагъэхэрэз предпринимательскэ үофшоо ийэорышиэнкэ системэр нахьшу хуугъе. Аш пае бизнес цыкдүүм ыкы гуртым үэпыиэгъу ягъэгъотыгъэнхэм фэгъэзэгъэнхэу зы гээорышиэнкэ орган аяллагыгъ, — кышигъагь Владимир Нарожнэм.

Светлана Горячевар федеральна хэбзэгъэуцугъэм ипроект зэрэхэгъэуцугъагьэм кытегущыагъ. Ульэкун, лынплээн үофшоо фэгъэзагъэхэм фитынгъэу ыкы пшэрыльзэ ялхэр законым щыгъэнэфагъэхэм, хызметшалпэхэр нахь къеухумагъэ зэрэхүүтхэр аш къыхигъэшыгъ. Джашыгъум ульэкло-лынплэкло органхэр шапхъэу, үофхабзэу гээнэфагъэхэм ашлокыищхэр, ульэкун нахь макіш хууцт. А зэпстэумэ предпринимательхэм яофшоэн къагъэпсынкэшт.

Регламентымкэ ыкы парламент үофшоо изэхэцэнкэ Комитетым ишаа итуадээ къызэриуагъэмкэ, ульэкун органэу пшэрыльзэ 220-м ехуу зыгъэ-

цакіэхэрэм яспискэ (реестр) гээнэфагъеу щыиэп. Ахэм нахьыбэрэмкэ зым үупльэклүгъээр адрам икэврүүлэхэе ульэкло-күхжы, бизнесым зиушмомбгүүн иягъэ рагъэхы. Аш фэш предпринимательхэм атгэяугъэр нахь макіш шыгъэнхэм къэралыгъом пшэрыль зыфи-гэуцужжыгъ.

— Законопроектым фэгъэзэгъэхэм аш лъэшэу непэ үоф даша. Субъектхэр къэшакло зыфхэхүүгъеу къагъэхынхэрэз ашыц зыпари экспертихэр хэмийнплэхэу, темыгүүшүэхэу бла-гъэцкээр. Охтэ бла-гъэхэм законопроектым гээтэрэзэжынхэу фашыгъэхэм ятаблицуу предложении 100 фэдэз зыхэхыагъэм ятлонэрэ еджеэжумкэ УФ-м и Къэралыгъю Думэ хэлпээшт, — кышигъагь Светлана Горячевам.

Зэхэсгэхъом къыщыгүүшүягъэхэр Парламентым идепутатхэу, комитетхэм ящахэу Игорь Ческидовыр, Александр Лобода, АР-м и прокурор шъхьаалэ итуадээ Кыкы Исмахыилэ, предпринимательхэм яфитынгъэхэр къеухумэгъэнхэмкэ Уполномоченхэу Зэфэс Владислав, УФ-м и МЧС АР-кэ и Гэээорышилэ ишаа итаа Александра Зыбкиныр, нэмьклохэр. Законопроектым къыщыдэлтигъэхэн фажэмкэ яеплывыкэхэр ахэм къыраотыкыгъэх.

ХҮҮТ Нэфсэт.

АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ ИМИНИСТРЭХЭМ Я КАБИНЕТ ИУНАШЬУ

Үнэе хызметшалпэхэр зиэхэм ильэсэм кыклоц хахьохэу афэхьхэрээм атгээпсыхыагъэу 2020-рэ ильэсэмкэ шапхъэхэр ухэсигъэнхэм ехыллагь

Кілэцыклохэм апае ахьщэ үэпыиэгъур, гъот макіэ зиэ унагъохэм (шхъэзакьюу псэурэ цыифхэу гъот макіэ зиэхэм) унэхэмрэ псэуплэ-коммунальна фэло-фашіхэмэр атефэрэмкэ субсидиехэр, джащ фэдэу къэралыгъю социальна үэпыиэгъур аратынэм пае льээ тулыг къязыхылгагъэхуу үнэе хызметыр зэзыхъэхэрээм 2020-рэ ильэсэмкэ яхахъохэр тэрэзэгъенефыгъэнхэм тегъэпсыхыагъэу Адыгэ Республикаим имиинистрэхэм я Кабинет иунашьо ешы:

Кілэцыклохэм апае ахьщэ үэпыиэгъур, гъот макіэ зиэ унагъохэм (шхъэзакьюу псэурэ цыифхэу гъот макіэ зиэхэм) унэхэмрэ псэуплэ-коммунальна фэло-фашіхэмэр атефэрэмкэ субсидиехэр, джащ фэдэу къэралыгъю социальна үэпыиэгъур аратынэм пае льээ тулыг къязыхылгагъэхуу үнэе хызметыр зэзыхъэхэрээм 2020-рэ ильэсэмкэ яхахъохэр тэрэзэгъенефыгъэнхэм тегъэпсыхыагъэу Адыгэ Республикаим имиинистрэхэм я Кабинет иунашьо ешы:

Официалнэу къызыхаутырэм ынж мэфи 10 зытешлэкэ, мы иунашьо къячэе илэ мэхь.

**АДЫГЭ РЕСПУБЛИКЭМ И ПРЕМЬЕР-МИНИСТРЭУ
АЛЕКСАНДР НАРОЛИН**
къ. Мыекъуалэ, мэкууогъум и 19,
2020-рэ
N 117

ЗЭШ ЗЭПЫИТЛУ ЯЛЬЭМЫДЖ

Зэгорэм зы унэгьо хъазынэ горэ щылагъ. Былым хъуплэу, чыгхэтэ гъэкыплэу, мэкумэш шаплэу чыгушхо илагъ, ордэунэшхо, хъаклэш, коны, къакыр фэдэхэр дэтэу. Клэкэу пломэ, унэгьо хъопсагью щытыгъ, зыфаер зэригъотыллэжъэу, гузэжъогу горэ къалуклэмэ, игузэжъогу фыдагъекышью, яунэ-щагу хъаклэшблэкыплэу...

«Кушъэ зыфашыгъэу бэн зыфамытлыжын щылэп» зэрэлоу, ны-тыхэм япальэ къеси, ягашаш аухи, баша амызыфаго зэклэужжэу ядунаш ахъожыгъ.

Унагъом кэллиту илагъ, Гүчыгыпсэрэ Псэптиэрэ алоу, зым нахи зыр нахи зышоллажъэу. Тыр зыщэлэм, иофхэр зэклэш дэгүү зэклагъ, тым къафишырэр янашьоштыгъ, ау джы ар зыщымылэжьын, иофхэр зэлахъэй ригъэжъагъ, шапхъэхэр, зыщышапхъэхэр, зэрэшапхъэхэр къафемышэжьын, зым къыгъэуцурэр адрем зэримыпэсыжьын хъуи, зэшилтур зэфэгубжыгъэх, зэхъоныжын нэсэу зэрэмыуагъе къагъенагъэп, зэжэхэнхэклэ, зээзопэнхэклэ тэлкү нылэп къафэнэжыгъагъэр. «Мылькур шлоипс» зэралоу, иоф мышшо-мил горэм къираагъэклири, шлоипсир зэраутхыхыгъ, зэрэукинхэм нэмысэу янэ-яэтэхэм къаклэнгъэ къэнэр, хъэнцекуахъом, мэстэ-уданэм анэсийхъэу, зэфэгъекуатэ хэмийлтэй зэфагошгъ. Зы унэгьо фышыгъе ибын зэшилтур хъопсагью щытыгъэхэр джы зэш зэлпий зэгъунэгъуиту хъужьыгъэх, джыри цыфмэ яялпилэхэу, ау ямыхъуалсэхэй.

Зэш зэлпий зэгъунэгъуиту хъужьыгъэмэ джыри былым хъуплэу, чыгхэтэ гъэкыплэу, лэжьыгъешаплэу чыгушхо зырыз ялагъ, ордэунэшху, хъаклэщи, конэщи, къакыри сиди дэтэу. Джыри унэгьо хъопсагъоштыгъэх, зыфаер зэрагъо-тыллэжьэу, зыгорэ гузажъо къафакомэ, игузэжъогу фыдагъекышью. Ау яунэ-щагу хъаклэш зэблэкыпил плон пльэкынэу щытыгъагъэп. Сыда пломэ, зэш зэлпий зэгъунэгъуитул «непэ-неущ» зэралоу, мафэ къес зэжэхэнхэклэ, зээзопэнхэклэ щинэнгъуагъ. Тури зым зыр зэригъэгубжыщтым фэшхъафре иоф зэрэфэжыщтыгъэп. «Унэгьо гурыштугъончъэр хъаклэ къялпэхурэп» зэралоу, «хъэблэ гурыштугъончъери цыф къялпэхурэп», ежэ унэгъуитул ялэпидз-лъэпидзхэр умышоштмэ, цыфытсе къафемыкложы хъугъагъэ.

Мафэ горэм къош нахьижъэу. Гүчыгыпсэ ищагупчээ лы горэ къылухъагъ, пхэшэл лэдэ-уадэ зэрийль пхъонтэшхо хъазынэ ёыгъэу. Къылухъи къылухъагъ лым:

— Сэжжугъашэ хъунэу иоф цыклю-шюоклю горэ шууилэн шуулия? Шууилэн, шууфэшшэн, сид

фэдэрэ иофи сыйфэсэмэгоп, сышушихъэпэн... Шыыпкээр къесион, башлагъэу сиофиинч.

Къош нахьижъэу Гүчыгыпсэ а нэплэдзыплэм зэу зы иоф горэ ригъэшлэнэу ыгу къаклэгъ.

— Хүн, аримэ, къаклэ, о птегъэпсихъагъэу зы иофшэн пфыси.

Лыр гушуи щагум къидэхъагъ, Гүчыгыпсэ къылоштым ежэу къеуцугъ. Гүчыгыпсэ ыэхъуамбэ фищэй, ышнахъыкэ ишагу-хатэ ригъэлэгъуэ къыпигъэхъуагъ ипсалъе:

— Мары, мы псыхъом адрыкэ щыэ хатэр сиғунэгъум, нахи тэрэзэу пломэ, сышнахъыкэ ий. Блэкыгъэ тхъамафэм нэс зы мэкүплэ шхонтлэ дэхэ цыклюэрэ зы псы иорыщ цыклюре ары тазыфагу дэлтэгъэр. Ау, мары джы зэрэллэгъу, гъогутху машинэжьыр щигъэхъуахъу, тазыфагу псыхъо хъотэшхо къидигъэхъуагъ.

«Хъотешхоклэ» заджэрэр, шыыпкэ, уебэкьюшунэу, умынныжьыкэ дэдэу уфэмийлээ дэдэмэ уепкэшшунэу щытыгъэп, — шъомбгъоклэягъ, ау сидэу зэхъу, псырьыщ щигъэхъуахъу, тазыфагу псыхъо

издэшхо къидигъэхъуагъ.

— Сэ сида шуулия иофэу сэбгэшшэштыр?

Гүчыгыпсэ ипсалъе къылигъэхъохъагъ тэлкү фэгүйтлуу, тэлкүни цыхъэмшшылоу:

— Сышнахъыкэ мыр зыклишыгъэр сэ сиғунэгъум азыфагу дэт псыхъом ишапхъэхэр зэреплэу къылагъ ыки зэу иофим фэжьагъ. Пхъэхэр ышыгъ, зэпихъгъ, зэгүүхъгъ, ыуучыгъ, ыупсигъ, зэпипцаагъ, зэриулыгъ...

Пчыхъэшхъэ чэпэ зэхэогу хъугъэу Гүчыгыпсэ иофхэр

шуухи къекложыгъ, къекложы

занклэу псыхъомкэ чагъэ.

Плээмэ, чэуи, пчэгъуи, пкъеуи

зидэшшилэ чыплэмкэ ыщаагъ изээр, ыши, дэпкын къэллырлырль пхъэтэкъэжъ-пчэгъуэжъ посыо къыхъе, гъум-кэлэ зэфэмыдэ зэмшишьогу зэхэлхэр ригъэлэгъу, риуагъ:

— Мы пхъэжхэмкэ тазыфагу зы пхъэ чеушхо къидэшшихъанэу ары сзыфаер, метриш ильэгагъэу. Мэфэ тхъапшэу зэрэпфэшшытэр о уилоф, ау пхъэ чеоу сзыфаер икэкыплэкэ сферши, тапэкэ сыоремын-пльэж мы сикъош бээджэ-наджэм, аш иунэ-щагу, ихати сатермыгпльэж, сэрэмийлэгъу, щылэп.

Изээм «хъун» къыригъэклэу ѿшхъе ыгъэсиси, къыуагъ:

— Къызгурлыуагъ, зиусхъан. Джы гүчыгынхъэр, чытыршуан, хъанца фэдэ ыэмэ-псымэхэр зидэшшилэхэр сэгъэлэгъу, занклэу сиғежээн силемжъенэу. Нэмиклэу сзыфае щылэп.

Гүчыгыпсэ изээр конэштым чишиш, лэдэ-одэ гъэтэллын-пльэр ригъэлэгъу. Зэрэшыг-тывэрэ, илэкыплэкэ ыуухимэ зэригопштыри пигъэхъожьи, ежыр иоф ыуух ихъажыгъ, къалэм иоф щырилэти, дэкъыри ежьагъ.

Изээр изэти, зэш зэлпий зэгъунэгъуитул азыфагу дэт

псыхъом ишапхъэхэр зэреплэу

къылагъ ыки зэу иофим фэжьагъ.

Пхъэхэр ышыгъ, зэпихъгъ, зэгүүхъгъ, ыуучыгъ, ыупсигъ, зэпипцаагъ, зэриулыгъ...

Пчыхъэшхъэ чэпэ зэхэогу

хъугъэу Гүчыгыпсэ иофхэр

шуухи къекложыгъ, къекложы

занклэу псыхъомкэ чагъэ.

Плээмэ, чэуи, пчэгъуи, пкъеуи

зидэшшилэ чыплэмкэ ыщаагъ изээр, ыши, дэпкын къэллырлырль пхъэтэкъэжъ-пчэгъуэжъ посыо къыхъе, гъум-кэлэ зэфэмыдэ зэмшишьогу зэхэлхэр ригъэлэгъу, риуагъ:

— Сэ хэбзэнхъэу сибдэзэ-къуагъ пэтээ, псэльэ мышыу

иаджи къыослуагъ пэтээ, о мы

лъэмиджэх зэрябгэшшыгъыр

сыд юмыуас!?

О ашкэ къэбгэшшыпкъагъ узэрэцфышишур,

нахьыжыгъэ зепхъагъ.

Сэ си-хэукуагъ, сиольэту джыри зы

нахьыжыгъэ къэгъэлъагъу,

къысфэгъэгъу!.. Къакло, пытэу

иэплл зэтэгъэшээ!

— Сэ хэбзэнхъэу сибдэзэ-къуагъ пэтээ, псэльэ мышыу

иаджи къыослуагъ пэтээ, о мы

лъэмиджэх зэрябгэшшыгъыр

сыд юмыуас!?

О ашкэ къэбгэшшыпкъагъ узэрэцфышишур,

нахьыжыгъэ зепхъагъ.

Сэ си-хэукуагъ, сиольэту джыри зы

нахьыжыгъэ къэгъэлъагъу,

къысфэгъэгъу!.. Къакло, пытэу

иэплл зэтэгъэшээ!

— Сэ хэбзэнхъэу сибдэзэ-къуагъ пэтээ, псэльэ мышыу

иаджи къыослуагъ пэтээ, о мы

лъэмиджэх зэрябгэшшыгъыр

сыд юмыуас!?

О ашкэ къэбгэшшыпкъагъ узэрэцфышишур,

нахьыжыгъэ зепхъагъ.

Сэ си-хэукуагъ, сиольэту джыри зы

нахьыжыгъэ къэгъэлъагъу,

къысфэгъэгъу!.. Къакло, пытэу

иэплл зэтэгъэшээ!

— Сэ хэбзэнхъэу сибдэзэ-къуагъ пэтээ, псэльэ мышыу

иаджи къыослуагъ пэтээ, о мы

лъэмиджэх зэрябгэшшыгъыр

сыд юмыуас!?

О ашкэ къэбгэшшыпкъагъ узэрэцфышишур,

нахьыжыгъэ зепхъагъ.

Сэ си-хэукуагъ, сиольэту джыри зы

нахьыжыгъэ къэгъэлъагъу,

къысфэгъэгъу!.. Къакло, пытэу

иэплл зэтэгъэшээ!

— Сэ хэбзэнхъэу сибдэзэ-къуагъ пэтээ, псэльэ мышыу

иаджи къыослуагъ пэтээ, о мы

лъэмиджэх зэрябгэшшыгъыр

сыд юмыуас!?

О ашкэ къэбгэшшыпкъагъ узэрэцфышишур,

нахьыжыгъэ зепхъагъ.

Сэ си-хэукуагъ, сиольэту джыри зы

нахьыжыгъэ къэгъэлъагъу,

къысфэгъэгъу!.. Къакло, пытэу

иэплл зэтэгъэшээ!

— Сэ хэбзэнхъэу сибдэзэ-къуагъ пэтээ, псэльэ мышыу

иаджи къыослуагъ пэтээ, о мы

лъэмиджэх зэрябгэшшыгъыр

сыд юмыуас!?

О ашкэ къэбгэшшыпкъагъ узэрэцфышишур,

АР-м хэгъэгу клоц Иофхэмкэ и Министерствэ къеты

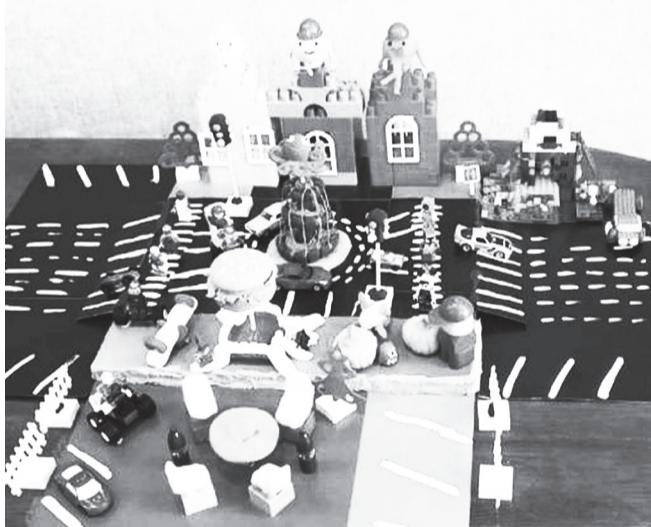
Урысые зэнэкъокъум щитечюагъ

Мы уахтэм кэлэцыкъухэм технологиякъехэр кызыфагъэфедэхээз го-гурькъоним ишапхъехэр зэрагъашэх, тематическэ Иофхъабзэхэу, джэгү-кэхэу зэхащэхэрэм чанэу ахэла-жьэх.

Урысие гъэзэтэу «Добрая Дорога Детства» зыфиорэм УФ-м и Къэралыгъо автоинспекции игъусэу творческэ зэнэкъокъу зэхащагъэм хэлэжьагь. Пчы-халыкъое гурт еджаплэм икэлэдэжакло Уайкъо-къо Батыр. Ицыкъулем кызыщуяблагъэу шъэжьем гъогу тамыгъехэм хэшшикъ дэгүу афыри ыкчи ятэжь автоеджаплэм зэрэшылажьэрэм ишуагъэкэ гъогу-рькъоним ишапхъехэр дэгүу дэдэу ешэх.

Мы проектыр шлогъешэгъонэу Батыр зэнэкъокъум хэлэжьагь. Аш тхъамафэкэ зыфигъехьазырыгь. Го-гурькъоним ишапхъехэм хэшшикъ дэгүу зэрафыри-лэм кыххэклэу Батыр Урысие зэнэкъокъум иедзыгъо «Макет» зыфиорэмкэ теклонигъэр кыдихыгь. Мы лъэнэкъомкэ Батыр иофшлагъэ жорим лъешэу ыгырихыгь.

Кэлэдэжаклом тапэки творческэ гупшисэхэр зы-дилэгъых. Анахь шъхьаэу аш ылтырэр гъогум щынэгъончэу ушызкъонимкэ гъогу-рькъоним иша-пхъехэр пшэнным мэхъанэшко зэриэр илэгүхэм агуригъэоныр ары.

Наркоманием пэуцужьых

Наркоманием пэуцужьыгъеним и Дунэе мафэ ехъулэу Адыгейим иполиции икуулыкъушэхэм видео шыкъэм тетэу конференции зэхащагь.

Аш хэлэжьагъэх зэфэшьыгъэ шыкъэм тетэу Иофышээрэ Мье-къонопэ хэушхъафыкыгъэ егъэдэхэн-пун-ныгъэ училишэу Красногвардейскэ районим итим чэсхэр.

Ильэс 12 — 14 зыныбжь кэлэцыкъухэм зэдэгү-шьэгъу адьриагь полицием имайорэрэ Денис Со-Оглы. Аш этахъохэм анаэ тарыригъэдэгь наркоманиер уз хыльзэу зэрэштым, аш цыфым ышыхъэ фимитжьэу ишыэнэгъэ зэрэзэрихъокъирэм.

«Кэлэцыкъур наркотикым щыухумэйнэр хэбзэ-ухумэкю куулыкъухэм ямызакью кэлэпухэм, нытихъими яшьэрэиль шхъаэу щытын фае. Зыныбжь имыкъу-гъэр гъогу пхэндж зытехъэкэ, еж-ежырэу ишыэнэгъэ екъута, аш нэмькъэу административнэ ыкчи уголовнэ пшэдэкъижхэр ыхынхэм ишынагъо къэуцу», — elo полицием иофышэ.

Нэүжүм профилактическэ хэушхъафыкыгъэ видеотехногъэм кэлэцыкъухэр рагъэплыгъэх.

Социальнэ-психологическэ иофшэнимкэ директорым

игуадзэу Хүйт Сайдэ кызызериуагъэмкэ, наркоманием пэуцужьыгъеним и Дунэе мафэ фэгъэхыгъэу ильэс къес зэхащэхэрэ акциехэм, Иофхъабзэхэм кэлэцыкъухэр ахагъэлажьэх. Мигъэ сурэтшынымкэ творческэ зэнэкъокъу зэхащагь, наркоманием игумэ-кыгъохэр, ныбжыкъиэхэр аш щыухумэйнхэ зэрэ-фаэр кэлэцыкъухэм ясурэтшыгъэхэмкэ кыралоты-кыгъэх.

Къэлэгъэн фае, АР-м хэгъэгу клоц Иофхэмкэ и Министерствэ епхыгъэу зыныбжь имыкъу-гъэхэм яо-фхэмкэ куулыкъум министерствэ епхыгъэу Иофышыре Общественнэ советым илъиклохэр, Адыгейим щызэлъашээрэ артистхэр, спортсменхэр, кэлэгъаджэхэр игъусэхэу ренэу хэушхъафыкыгъэ училишым маклох, зэдэгүшгээгъу гъэшэгъонхэр кэлэцыкъухэм адашых.

Полицейскэхэм зэралтытэрэмкэ, мы училишым кыччэфагъэхэр гъогу занкэ техъажынхэмкэ амал дэгүхэр ащааратых.

Иофхъабзэу «Іушъхэ-2020»

Межведомственнэ зэхэубытэгъэ оперативнэ-профилактическэ Иофхъабзэу «Іушъхэ-2020» зыфиорэм иятонэрэ едзыгъо Адыгейим щаухыгь.

Мы Иофхъабзэмкэ мурадэу ялагъэр наркотикыр хэбзэнчэу къезыгъэкъокъихэрээр, юзыгъэкъихэрээр ыкчи ар зыгъэфедэхэрээр къэубытывьэнхэр, ахэм пшэдэкъижь ягъэхыгъэнэр ары.

Иофхъабзэм иятонэрэ едзыгъор оклофе мы лъэн-нижъомкэ бээдэжэшэгъэ 7 къыха-гъэшыгь. Лажэе яэз зэгцафэхэрэ нэбгыри 5 къаубытывь ыкчи ахэм уголовнэ пшэдэкъижь арагъэхыгь. Аш нэмькъэу етлани нэбгыре 17-мэ административнэ пшэдэкъижхэр атыральхъагъэх, ахэм ашыщэу нэбгыри 6-мэ хэбзэнчэу наркотикыр къизэрагъэгъэгъэм фэш.

Джащ фэдэу грамм 800 хъурэ наркотик лъепкъхэу «Кэлэп» ыкчи «гашишыр» хэбзэнчэу кырагъэкъокъхэу къалахыгъэх.

Адыгейим иполиции цыфхэм закыфегъязэ! Хэбзэнчэу наркотикыр кызыэрэрагъэкъокъэрэм щыгъузэхэу Ѣитхэмэ, Мье-къуапэ хэгъэгу клоц куулыкъум ино-мерхэу (8772) 59-64-00-кэ, 52-57-27-кэ е 02-кэ (мобилын телефонимкэ утооштмэ 102-кэ) макъэ къараагъэунхэу.

Уплъэкъунхэр зэхещэх

Бэмышэу пчыхъэм Мье-къуапэ тъогу хуугъэ-шагъэу кыышхъу-гъэм күшхъэфачьэм тесыгъэр хэфагь.

Пэшорыгъэшэу зэрагъэунэфыгъэмкэ, ильэс 13 зыныбжь этахъох күшхъэфачьэм тесэу ийгогу кытэ-кли, тъогу шхъаэм зытехъэм, ильэс 33-рэ зыныбжь хуульфыгъэу мотоциклэм тесэу къачьэрэм еутэкыгъэ ары.

Мы хуугъэ-шагъэм ыпкъ къиклэу күшхъэфачьэм тесыгъэ этахъох шьобжхэр тещагъэхэу сымэдэжэшым чээль. Мье-къуапэ икъэралыгъо автоинспекции икуулыкъушэхэм мышкэ администривнэ зэхэфынхэр рагъэкъокъх.

Адыгейим иавтоинспекции кызыэритыгъэмкэ, 2020-рэ ильэсэм имэзитфэу пыкыгъэм күшхъэфачьэм тесхэр зыхэфэгъэхэх хуугъэ-шагъитли Адыгейим щагъэу-нэфыгь, нэбгыритумэ шьобжэр атешагъэхэх хуугъэ.

Адыгейим иполиции күшхъэфачьэр зыгъэоры-шэхэрэм закыфегъязэ сакыныгъэ гъогум кызы-хагъэфенэу ыкчи гъогу-рькъоним ишапхъехэр амь-къонхэу.

Къэрэ пкъыгъор агъэкъодыгъ

Росгвардием и Гъэорышланэу АР-м щылэм ОМОН-м инженернэ-техническэ куп икуулыкъушэхэм куаджэу Фэдэз кыщагъотыгъэ къэрэ пкъыгъор агъэкъодыгъ.

ОМОН-м икуулыкъушэхэм зэрагъэунэфыгъэмкэ, куаджэу Фэдэз щылэрээ мэкъумэш иофшэнхэр ѿшэхээзэ Хэгъэгъээ зэошхом щагъэфедэштэгъэ мм 82-рэ хуурэ лагъымэр кыгъотыгъэ. Специалистхэм зэрагъэунэфыгъэмкэ, лагъымэр къеонимкэ я 2-рэ степенэ илэу щынагъо щытыгъ.

Лагъымэр зыдэшчилжьыгъэ чыпилэр къадзыхы, ар агъэкъодыгъ.

Росгвардием икуулыкъушэхэм цыфхэм закыфегъязэ, зэгцафэхэрэ пкъыгъо горэ кыгъотыгъэмэ, аш гъунэгъо ємыкъолэнхэу ыкчи ємылбайхэу. Мыш дэжымын псынкэу хэбзэухумэкю куулыкъухэм макъэ арагъэунэу къяджэх.

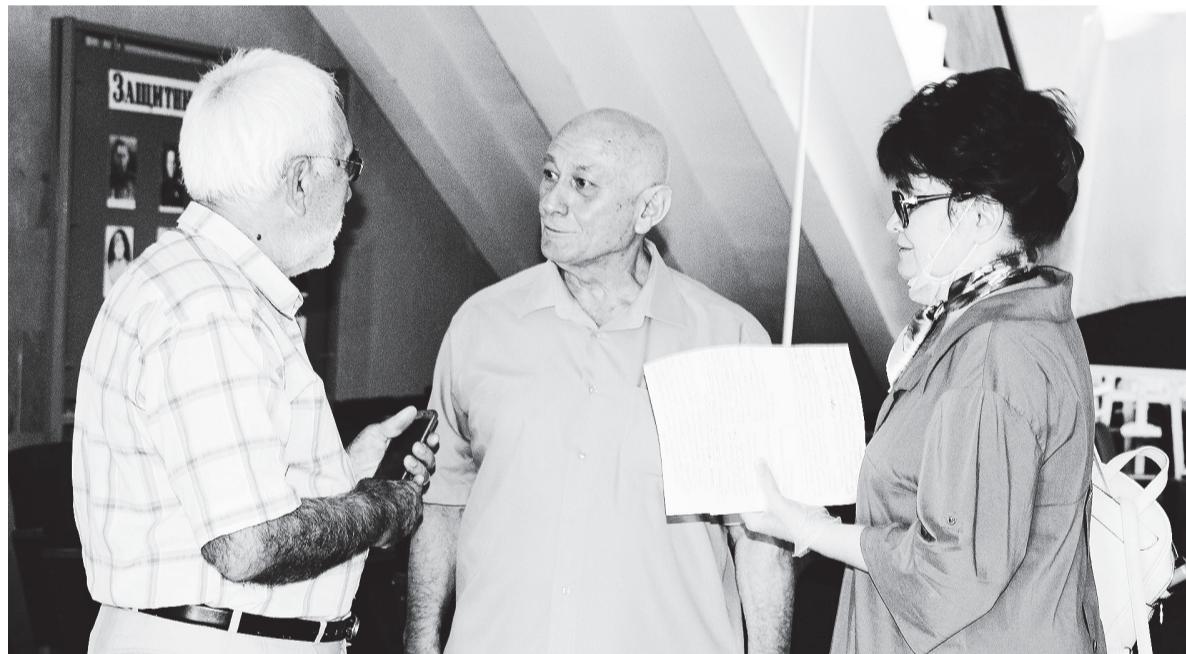
Къэзигъэхъазырыгъэр КИАРЭ Фатим.

Лъэпкъ искусствэр — тибаиныгъ

Музей тарихъир еульои

Краснодар краим и Северскэ район ипсэуплэу Убинскэм (къушъхэу Пэпай дэж) кыщагъотыгъэ мыжъосыныр Адыгэ Республиком и Лъэпкъ музей кыратыжыгъ.

Республикэм и журналистхэр зыхэлэжъэгъэх зэлуклэм мыжъосыным икъэбар щитегушылагъэх.

ЕгъэжъапІэ фэхъугъэр

Северскэ районым иадминистрации ипащэу Джарымэ Адамэ мыжъосыныр къызэрагъотыгъэр къызыфауатэм, Адыгэ Республиком культурэмкэ иминистрэй ильэсбэрэ юф зышэгъэ, фондэу «Кіэн» зыфиорэм игъэцекіекло пашэу Чэмышъо Гъазыйнэ зылэсэшшо зэрэштыр къыдильти, телефонкіе макъе къыригъэгъугъ мыжъосыныр къызэрагъотыгъэр. Тарихъ мэхъанэ зилэ пкыгъом хэбзэ шапхъэу фашыщыр пэшорыгъэшшэу агъенефыгъ.

Убынышхээ иханэ-гүнүхэм мыжъосыныр къызыщаагъотыгъэр ильэс 35 — 40 мэхъу. Аш фэдизым ар унагохэм ащищ горэм ищагу дэлтигъ.

Тетхагъэм зеджэхэм

Псэолъеш пкыгъохэм ахэлзэу Азовскэм дэс Вадим Фроловым ипсэуплэу мыжъосыныр кызацэм, аш зыгорэхэр зэрэштхагъэхэр ыльэгъугъ. Иныбджэгъоу, адыгэ кіалэу Сэхъутэ Къэплъан къэбарыр филютагъ. Зэныбджэгъуитум тыраубытагъ мы пкыгъом ичылээр адыгэ музей арэу зэрэштыр.

«(Тхъэм) гукигъу фииынэу, игунахъ фигъэгъунэу пицэу, тхъэмэтэмэ ащищэу Бэкир Шэрэллыкъо ыкъоу (ыцэ тетхагъен). Фатихъ. (Къурланым щыщ сур), 1186-рэ ильэс быслымэн льятаклэмкі.

1772-рэ ильэс.

Пашэм иеплъыкІэхэр

Адыгэ Республиком и Лъэпкъ музей ипащэу Джарымэ Фатимэ кызыэрэтиуагъэу, аш фэдэ зэхахъэхэм пүнүгъэ мэхъанэ ял. Ныбжыкіхэр, кіэлэегъаджэхэр, лъэпкъ шэжкын изэгъешэн пыльхэр къырагъэблагъэхээ, рагъэжъэгъе юфыр льагъэктэшт. Краеведхэм адярьялэ зэпхыныгъэхэр агъэптиштыр.

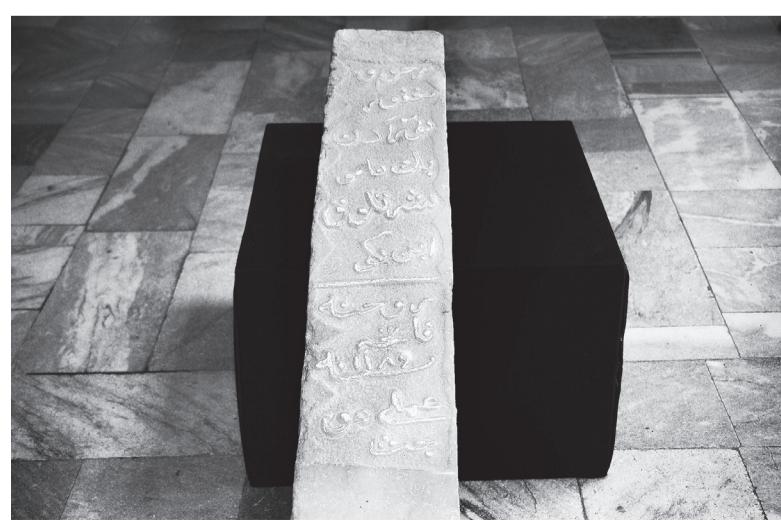
Мыжъосынэм льыклохи, Мые-къуапэ къэзыщэжъыгъэхэр

Чэмышъо Гъазыйрэ Нэгъой Яшаррэ. Мыжъобгъум тетхагъэр адыгабзэкіе, урысыбзэкіе, лъэхъаным диштэрэ тиркубзэкіе тхъыжыгъяном эхыллэтиэ юфыгъохэри зэрагъэфагъэх. Северскэ районым иадми-

пльян, аш ишхъэгъусэу Фатимэ, фэшхъафхэу мыжъосыныр музейм къэщжыгъяном дэлэжъагъэхэм Джыгунэ Фатимэ гъэзетымки «тхъашуягъэпсэу» ариожыы зэрэшоигъом тышигъэгъозагъ.

**Псэолъеш пкыгъохэм ахэлзэу Азовскэм дэс
Вадим Фроловым ипсэуплэу мыжъосыныр кызацэм, аш зыгорэхэр зэрэштхагъэхэр ыльэгъугъ.
Иныбджэгъоу, адыгэ кіалэу Сэхъутэ Къэплъан къэбарыр филютагъ. Зэныбджэгъуитум тыраубытагъ мы пкыгъом ичылээр адыгэ музей арэу зэрэштыр.**

Тарихъ пкыгъохэр тильапІэх

Республикэм и Лъэпкъ музей шэныгъэмкэ иофишиэ шхъаалэу, Адыгэим культурэмкэ изаслуженэ иофишиэу, зэльашээрэ археологэу Тэу Асплан зэлуклэм гушигэгъу тыщифхуугъ.

Мы иофхъабзэм хэлэжъагъэхэм зэдаштагъ адыгэхэм япсэуплагъэхэм яльэужэу къенагъэхэр зэрэштиэр кыдаалытэншэ, джыри льыхъон иофишиэнхэр зэдэзэхашэнхэр.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.
Сурэтхэр Адыгэ Республиком и Лъэпкъ музей къышитэхыгъэх.

Футбол

Зэнэкъокъур ешІэгъумэ къагъэдахэ

Хэгъэгум футболынкээ иапшъэрэ куп хэт командахэм бэдзэогъум и 11 – 12-м я 28-рэ ешІэгъухэр ялагъэх.

Кіэуххэр зэтэгъашэх

«Арсенал» — «Тамбов» — 2:1, «Ахмат» — «Зенит» — 1:1, «Шъачэ» — «Спартак» — 1:0, «Оренбург» — «Ростов» — 0:0, «Локомотив» — «Уфа» — 1:1, ЦСКА — «Рубин» — 1:1, «Динамо» — «Крылья Советов» — 2:0, «Краснодар» — «Урал» — 3:0.

Зэфэдэ пшъэрэльхэр зиэ командахэм язэлкіэгъухэр гэшэгъонуу куягъэх. «Арсенал» иешлаклоу Пантелеевым «Тамбов» икъэлапчээ Иэгуаор дидзагь. Костюковым хъагъэм Иэгуаор ридзи, 1:1-у пчъагъэр хъугъэ. Зэнэкъокъур арэуштэу аухыштэу къытщыхъутыгь. Я 84-рэ такынным ошэ-дэмшигэ Ткачевыр ыпэкиэ ильыгь, ухъумаклон Иэлкіэкыгь. Иэгуаор аш къытыгъэм Луценкэр лъычни, къэлапчээм дидзагь — 2:1.

«Спартак» иешлаклоу Масловым ыгу ихъыкыгъэр маклэп: «Шъачэ» «Спартак» зылокъем Масловым «Спартак» икъэлапчээ Иэгуаор дахэу дидзагь, «Шъачэ»

теклонигъэр 1:0-у къыдихи, апшъэрэ купым къыхэнэжынкээ гүгээ пытэ илэ хъугъэ.

«Ахмат» «Зенит» зылокъем, Ивановым ешІэгъум пчъагъэр къыцыззуюхыгь. «Зенит» иешээкло анах дэгъухэр зэнэкъокъум а мафэм хэлэжьагъэх. Ареу щитми, Дриусси хъагъэм Иэгуаор ридзи, 1:1-у зэлукіэгъур аухыгь.

«Уфа» теклонигъэр къыдихынм пэблэгъагь. Д. Фоминим пенальтикээ хъагъэм Иэгуаор дидзагь. Зэлукіэгъур зыщаухышт ухьтэм «Локомотив» инасын къыхыгь. Фарфан къэлапчээм Иэгуаор дидзи, 1:1-у ешІэгъур аухыгь.

ЦСКА-р «Рубин» теклон ылъэ-кыштыгъеу тэлтыгь. Ф. Чаловыр ухъумаклохэм къадзыхъагъеу Иэгуаор къызылкіахъэм, ошэ-дэмышигэ къэлапчээм дауи, хъагъэм ридзагь. Зэлукіэгъур кіэухым фэклыагъеу «Рубин» пенальтикээ пчъагъэр зэфэдиз ышыгь.

«Краснодар» дэгъоу ешІагь, 3:0-у «Урал» теклыагь. Берг ыкли Фернандеш пчъагъэр 2:0-м на-гъэсигь, пенальтира дахэу Кабеллэ хъагъэм дидзагь.

Кіэуххэр зэдгэлшэхээ анахьеу къыхэдгээцээр медальхэр зыхыштхэри, апшъэрэ купым къыхэзыхтхэри къэшІэгъуае зэрэхъухэр ары.

В. Карпиним къылорэр

Зэнэкъокъур зэрэзэхашгээ шыкіэр тренер шхъяаэу В. Карпинимын ыгу римыхъеу журналистхэм къариуагь. «Ростов» медальхэм афэбэнэштми тшэрэп, ау «Локомотив», «Краснодар»,

ЦСКА-р тыжыным, джэрзым апэблагъэх.

Гүгээр зиэ командахэр бэ мэхъух, ау къыхэзыхтшыр Тхъэм нэмыхык ымышшэу къытщэхъу.

Я 29-рэ ешІэгъухэр бэдзэогъум и 15-м аублэштых. «Крылья Советовыр» апшъэрэ купым къыхэнэжыкы шоигыгь, ары шхъяаэ, «Краснодар» теклонигъэр жымын фэдэу ишыклагь. Аш фэдэ зэлукіэгъухэм зэнэкъокъур къагъэдэхэшт.

Урысые Федерацием и Кубок къыдихыгь, хэгъэгум и Уэшыгъе Клуачіэхэм язэлукіэгъухэм апэрэ чыпілэр къащиҳыгь.

Мерэм Дамир Урысыем ихэшилтийгээ командахэт, хэгъэгум изэнэкъокъу тыжыныр къытщидихыгь.

Урысыем космосымкээ идээ клуачіэхэм язэнэкъокъухэм ти-бэнаклохэр ахэлажкэх. Ингүвш Владимир самбэмкэ зэлукіэгъухэм дышьеэр къащиҳыгь.

Хъакурынэ Хъазрэт, Къуижъ Бисльян, Вардкез Акопян, Щигуущэ Амир Урысыем, Иэлкыб хэгъэгум ашыкыгь эзэнэкъокъухэм хагъэунэфыкырэ чыпілэр къащиҳыгь.

Хэгъэгум и Уэшыгъе Клуачіэхэм мэхъэнэ ин ятэти, — къытиуагь республикэм дзюдомкээ спорт еджалпэу Кобл Якъубэ ыцээ зыхырэм ишшэу, Адыгэ Республиком дзюдомкээ ихэшилтийгээ командахэр шхъяаэу Басти Сэлымэ. — Тибэнаклохэм зэлукіэгъухэм зафагъэхьыгь.

Сурэтым итхэр: Мерэм Дамир Успенскэ районным щыщэу Блый Аюбэ (фыжыр аш щыгь) бэбэны.

Нэклубгъор
зыгъэхъазырыгъэр
ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Дзюдо

Иваново щыбэнэнхэу загъэхъазыры

Хэгъэгум и Уэшыгъе Клуачіэхэм дзюдомкээ язэнэкъокъу къалеу Иваново шышхъэу и 10 — 15-м щыклошт.

**Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзы-
гъэкырэр:**
Адыгэ Республиком лъэпкэ Иофхэмкээ, Иэлкыб къэралхэм ачы-
псурэ тильэпкээ-
гъухэм адыярэз зэхы-
ныгъэхэмкээ ыкы
къэбар жуугъэм
иамалхэмкээ и Комитет

Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шийэр:**
385000,
кт. Мыекуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
Редакцием авторхэм
къаихырэр А4-кіэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчъагъэкіэ 5-м
емыхъухэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлтээ, шрифтыр
12-м нахи цыкынэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъгъэхэр редакцием
зэклегъеклохых.

Зыщаушыхъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмкээ, тел-
радиокъэтын-
хэмкээ ыкы зэлъы-
їсыккэ амалхэмкээ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъёоры-
шапл, зираушыхъятыгъэ
номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушахытэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кт. Мыекуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэкіэмкі
пчъагъэр
4499**
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1250

Хэутын узцы-
кіэтхэнэу щыт уахтэр
Сыхатыр
18.00
Зыщаушахытэр
уахтэр
Сыхатыр
18.00

Редактор
шхъяаэр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъяаэр
игуадзэр
Мэцліэкъю
С. А.

Пшъэдэгъыж
зыхырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.